

ABD-AZERBAYCAN İLİŞKİLERİNDE İYİLEŞME VE İŞBİRLİĞİ SİNYALLERİ

Gülperi GÜNGÖR

GÜLPERİ GÜNGÖR

Geçtiğimiz iki hafta içerisinde Amerika Birleşik Devletleri - Azerbaycan ilişkileri açısından bazı önemli gelişmeler gerçekleşmiştir. İlk olarak 27 Kasım'da ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Azerbaycan Devlet Başkanı Aliyev ile telefonda görüşerek ilişkileri normalleştirmek adına bir adım atmıştır.

Öncesinde, ABD Dışişleri Bakanlığı Avrupa ve Avrasya İşlerinden Sorumlu Yardımcısı James O'Brien'in Senato Dış İlişkiler Komisyonu'nda Azerbaycan'ı eleştiren bir konuşması ve 16 Kasım'da ABD Senatosu'nun Azerbaycan'a askeri yardımın kesilmesi yönünde aldığı karar, ABD ile Azerbaycan arasındaki gerilimi artırmıştı.[1] ABD'li yetkililerin Azerbaycan'la üst düzey ikili temasları ertelenmesi ve ikili ilişkilerin eskisi gibi olamayacağı yönündeki sözleri üzerine Azerbaycan, ABD'nin tavrı sebebiyle Kasım'da yapılması planlanan üçlü dış işleri bakanları görüşmesine katılmama kararı almış, ilişkileri askıya almıştı. ABD'li yetkililerin Azerbaycana gerçekleştireceği ziyaretler iptal edilmişti.

Ancak Blinken, Aliyev'le yaptığı telefon görüşmesinde durumu düzeltme çabası göstermiştir. Görüşmede Blinken, Dışişleri Bakan Yardımcısı O'Brien'in Aralık ayında Bakü'ye gelmesine izin verilmesi için müsaade istemiştir. Aliyev de Azerbaycan'ın üst düzey yetkililerinin ABD'ye ziyaretlerine ilişkin haksız yasağın kaldırılması şartıyla Blinken'in talebini onaylamıştır.[2] Bu gelişme sonrasında ilişkilerde bir yumuşama beklenmiştir.

Ertesi gün 28 Kasım'da O'Brien yapmış olduğu açıklamalarla beklenen olumlu yaklaşımı göstermiş, Ermenistan ve Azerbaycan arasında barış için gerçek bir fırsat olduğunu belirterek, bölgenin barış durumundan faydalanabileceğini ifade etmiştir. O'Brien: *Orta Asya'dan gelen malların, Azerbaycan ve Ermenistan üzerinden Türkiye'ye ulaşacağı bir ticaret yolunun, bu yol üzerindeki tüm ülkeler için önemli bir fırsat olacağını* belirtmiştir. Orta Asyaya Azerbaycan ve Ermenistan üzerinden geçecek Orta Koridordan taraf olduklarını ifade eden O'Brien, Azerbaycan Ermenistan barış sürecinin bir parçası olmayı umduklarını dile getirmiştir.[3]

6 Aralık'ta James O'Brien, Azerbaycan'ı ziyaret ederek Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev tarafından kabul edilmiş, Dışişleri Bakanı Ceyhun Bayramov ile görüşmüştür. O'Brien, ziyareti sırasında ABD'nin, Azerbaycan'ın enerji kaynaklarının dünya pazarlarına çıkarılmasında oynadığı rolü vurgulamıştır. ABD'nin bölgedeki barışa destek verdiğini,

Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi ve barış anlaşmalarıyla ilgili müzakereleri teşvik ettiğini belirtmiştir. O'Brien, ziyaretin ardından Twitter üzerinden dışişleri bakanları Bayramov ve Mirzoyan'ı Washington'da ağırlamayı sabırsızlıkla beklediklerini ifade etmiştir. [4]

Diğer taraftan Ermenistan Güvenlik Konseyi Sekreteri Armen Grigoryan, 5 Aralık'ta Washington'da temaslarda bulunmuştur. ABDyi sıklıkla ziyaret ettiği görülen Grigoryan'ın bu son ziyaretinde ABD Savunma Bakanlığı'nda Rusya, Ukrayna ve Avrasya'dan Sorumlu Savunma Bakan Yardımcısı Laura Cooper ile savunma işbirliği konularını görüştüğü açıklanmıştır.

Son dönemdeki diplomatik temalar ve açıklamalar, ABD ve Azerbaycan arasındaki ilişkilerin daha olumlu bir yönde ilerlediğini göstermektedir. İlerleyen süreçteki gelişmeler, ABD-Azerbaycan ilişkilerindeki seyrin belirlenmesinde rol oynayacaktır.

**Fotoğraf: TRT Haber*

[1] Siranush Ghazanchyan, Azerbaijan Accuses US of Bias, Refuses to Participate in a Meeting with Armenian FM in Washington, Public Radio of Armenia, 16 November 2023, <https://en.armradio.am/2023/11/16/azerbaijan-accuses-us-of-bias-refuses-to-participate-in-a-meeting-with-armenian-fm/>

[2] Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve ABD Dışişleri Bakanı Telefon Görüşmesi Yaptı, AzerNews, 28 November 2023, <https://www.azernews.az/nation/218087.html>

[3] We See a Real Opportunity for Azerbaijan and Armenia to Make Peace. James OBrien, News.am, 28 November 2023, <https://news.am/eng/news/794740.html>

[4] <https://twitter.com/StateEUR/status/1732552763647619266>

Yazar Hakkında :

Gülperi Güngör, 2015 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2020 yılında ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Bölümü [] yüksek lisans derecesini almıştır. Ocak 2020 [] katılmıştır. Güngör, Ankara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde doktor adaydır.

Atıfta bulunmak için: GÜNGÖR, Gülperi. 2024. "ABD-AZERBAYCAN İLİŞKİLERİNDE İYİLEŞME VE İŞBİRLİĞİ SİNYALLERİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2023 / 51. Aralık 13. Erişim Temmuz 17, 2024. <https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/ABD-AZERBAYCAN-ILISKILERINDE-IYILESME-VE-ISBIRLIGI-SINYALLERI-1>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2024 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır